

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

RAPORT

**cu privire la aplicarea Planului de acțiuni privind
implementarea principiului îmbătrânirii active (2018-2021)**

Chișinău, 2020

**Raport privind implementarea PLANULUI DE ACȚIUNI
privind implementarea principiului îmbătrânirii active (2018-2021)**

Nr. crt.	Acțiuni	Subacțiuni	Termene de realizare	Responsabili pentru implementare/ <i>parteneri</i>	Indicatori de progres	Măsuri de realizare
1	2	3	4	5	6	7
<p><i>Obiectivul 1.</i> Integrarea politicilor de îmbătrânire în toate ramurile de politici cu scopul de a armoniza societatea și economia cu schimbările demografice și a crea o societate pentru toate vârstele</p> <p>Rezultat scontat: politicile publice elaborate la nivel central și local integrează perspectiva îmbătrânirii prin îmbunătățirea indicelui îmbătrânirii active în Republica Moldova cu 25% în 2021, având ca reper 27,1% în 2015</p>						
1.1.	Realizarea programului-suport de integrare în politicile publice sectoriale a perspectivei îmbătrânirii	1.1.1. Selectarea a 2 ministere partenere responsabile de domeniile: sănătate, muncă, educație 1.1.2. Desemnarea responsabililor pentru integrarea perspectivei îmbătrânirii 1.1.3. Program de instruire și oferire a suportului metodologic pentru persoanele responsabile desemnate	2018-2019	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Minimum 3 politici sectoriale pe minister elaborate conform metodologiei de integrare a perspectivei îmbătrânirii	<p>Realizată. Cu suportul Fondului ONU pentru Populație și Departamentului ONU pentru Afaceri Economice și Sociale au fost organizate 2 seminare pentru persoanele responsabile desemnate din cadrul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Finanțelor, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Economiei.</p> <p>http://demografie.md/index.php?pag=news&tip=noutate&opa=view&id=673&start=&l= http://demografie.md/index.php?pag=news&tip=noutate&opa=view&id=678&start=&l=</p> <p>Perspectiva îmbătrânirii a fost integrată în proiectul Planului național de acțiuni pe anul 2019 pentru implementarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021; în proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020; Proiectul Legii pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”; în Hotărârea Guvernului nr.381/2019 cu privire la aprobarea Programului național în domeniile</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia, care include direcția strategică <i>Migrația, diaspora și schimbările sociodemografice</i>, inclusiv cercetări în domeniul îmbătrânirii. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124073&lang=ro#</p>
1.2.	Realizarea programului-pilot de integrare a perspectivei îmbătrânirii la nivel local	<p>1.2.1. Selectarea a 5 autorități ale administrației publice locale partenere</p> <p>1.2.2. Desemnarea responsabililor pentru integrarea perspectivei vârstnicilor</p> <p>1.2.3. Program de instruire și oferire a suportului metodologic</p>	2019-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Cel puțin 5 strategii elaborate de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea	<p>Realizată. MSMPS a organizat Concursul de selectare a autorităților publice locale care au dorit să beneficieze de suportul Ministerului și partenerilor de dezvoltare – Fondul ONU pentru Populației și Departamentul ONU pentru Afaceri Economice și Sociale, în integrarea perspectivei îmbătrânirii în strategiile de dezvoltare locală, consultarea vârstnicilor și instruirea mobilizatorilor comunitari pentru vârstnici http://demografie.md/index.php?pag=news&opa=view&id=674&tip=noutate&start=100&l=ro</p> <p>Ca rezultat au beneficiat de suport 8 autorități ale administrației publice locale privind integrarea perspectivei îmbătrânirii demografice în documentele de dezvoltare locală (primăria Calfa, Anenii Noi, primăria Siret, Strășeni, Consiliul raional Șoldănești, consiliul raional Edineț, primăria Horești, rl Fălești, com. Ocolina, rl Soroca, Mihăileni, rl Râșcani, Telița, rl Anenii Noi). http://demografie.md/index.php?pag=news&tip=noutate&opa=view&id=677&start=&l=ro</p> <p>În total, pentru realizarea acțiunilor preconizate, pe parcursul anilor 2018-2019 a fost acordat un suport financiar în sumă de 56 970 mii USD din partea Departamentul ONU pentru Afaceri Economice și Sociale.</p>

1	2	3	4	5	6	7
1.3.	Ajustarea cadrului normativ cu privire la introducerea în toate politicile sectoriale, inclusiv în cadrul bugetar pe termen mediu, a perspectivei îmbătrânirii	1.3.1. Revizuirea cadrului legal aferent luării deciziilor (Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală) 1.3.2. Organizarea dezbaterilor publice cu părțile interesate relevante 1.3.3. Promovarea și adoptarea amendamentelor	2020	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Cancelaria de Stat	Proiect de act normativ elaborat și adoptat	În cadrul multiplelor acțiuni organizate de MSMPS în comun cu reprezentanții autorităților publice locale nu a fost invocată problema introducerii în politicile sectoriale, inclusiv în cadrul bugetar pe termen mediu, a perspectivei îmbătrânirii. Există primării care deja au elaborat strategii locale în domeniul îmbătrânirii, fiind alocate resurse financiare din bugetele locale.
<p>Obiectivul 2. Asigurarea integrării și participării depline a persoanelor în etate în societate Rezultat scontat: creșterea gradului de participare a vârstnicilor la procesul de luare a deciziilor de la 7,8% în 2015 până la 15% în anul 2021</p>						
2.1.	Consolidarea capacităților instituționale ale Platformei pentru Îmbătrânire Activă, în special în domeniile advocacy și analiză a politicilor publice	2.1.1. Realizarea a minimum 3 module de instruire în domeniul analizei de politici publice pentru membrii Platformei pentru Îmbătrânire Activă 2.1.2. Instituirea funcției de analist de politici publice în cadrul Platformei pentru Îmbătrânire Activă 2.1.3. Elaborarea anuală a planului de consultare reciprocă a politicilor dintre Guvern și Platforma pentru Îmbătrânire Activă	2018-2019	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova;</i> <i>Fondul Națiunilor Unite pentru Populație</i>	Comentarii relevante furnizate anual de către Platforma pentru Îmbătrânire Activă în procesul de elaborare a cel puțin 10 politici publice adoptate de către autoritățile publice centrale	<p>Realizată. Pe parcursul anului 2019, în cadrul Platformei pentru Îmbătrânire Activă și-au desfășurat activitatea 3 grupuri de lucru care au monitorizat 3 politici relevante îmbătrânirii, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planul național de acțiuni pe anul 2018 pentru implementarea Strategiei Naționale privind Ocuparea Forței de Muncă pentru anii 2017-2021; • Programul național privind alimentația și nutriția pentru anii 2016-2020; • Programul Național privind promovarea sănătății pentru anii 2016-2020. <p>Politicile publice au fost selectate prin prisma interesului membrilor Platformei pentru asigurarea realizării drepturilor vârstnicilor în domeniul sănătății, asigurarea unui venit decent pentru vârstnici, consolidarea unui sistem de pensii echitabil și realizarea dreptului la muncă.</p> <p>Pentru analiza și monitorizarea politicilor</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>publice relevante îmbătrânirii au fost consolidate capacitățile membrilor Platformei prin desfășurarea a 2 instruiți, la care au participat circa 20 reprezentanți ai organizațiilor-membre:</p> <p>HelpAge International a prezentat principalele constatări și recomandări ale celor 3 rapoarte de monitorizare în cadrul a 2 evenimente de advocacy.</p> <p>Totodată au fost analizate 7 proiecte de acte normative.</p> <p>Conform ultimelor informații prezentate de HelpAge International, în perioada raportată, pe parcursul anilor 2018-2019 au fost desfășurate 5 instruiți pentru consolidarea capacităților membrilor Platformei pentru Îmbătrânire Activă în următoarele domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • instruire privind monitorizarea politicilor publice (21-22 mai 2018), • instruire privind bugetarea sensibilă la gen (18-20 iunie 2018), • instruire privind modificările recente în sistemul de asistență socială (22-23 august 2018), • atelier de lucru privind monitorizarea politicilor publice (22-23 aprilie 2019), • promovarea bunei guvernări și asigurarea participării grupurilor defavorizate la procesul de luare a deciziilor (10-11 octombrie 2019).

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Instruirile au fost desfășurate în cadrul proiectului „Integrarea îmbătrânirii active în politicile publice în Republica Moldova”, implementat de HelpAge International și Platforma pentru Îmbătrânire Activă, cu suportul Fundației Est-Europene în parteneriat cu Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare”, din resursele acordate de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Suedia.</p> <p>În perioada raportată nu au fost inițiate acțiuni pentru elaborarea unui plan de consultare reciprocă a politicilor dintre Guvern și Platforma pentru Îmbătrânire Activă (acțiunea 2.1.3). Cu toate acestea, MSMPS și organizația HelpAge International colaborează prin desfășurarea unor consultări reciproce a inițiativelor de modificare legislativă și propuneri de politici publice.</p> <p>De la începutul anului 2018 și până în prezent, martie 2020, HelpAge International, din numele organizațiilor membre ale Platformei pentru îmbătrânire activă, a expediat circa 22 documente de poziție cu privire la proiectele propuse spre consultare de către autoritățile publice centrale: spre exemplu, Proiectul de lege nr. 280 din 15 decembrie 2017 pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2018, proiectul hotărârii cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022 sau inițierea consultărilor proiectului HG pentru aprobarea Programului Național de Dezvoltare a Antreprenoriatului Social 2021-2025 înregistrat</p>

1	2	3	4	5	6	7
						cu numărul unic 982/MEI/2020.
2.2.	Realizarea inițiativei de consultare a vârstnicilor la nivel local	<p>2.2.1. Selectarea a 10 autorități ale administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea pentru a testa măsuri speciale de consultare a vârstnicilor</p> <p>2.2.2. Suport metodologic acordat autorităților administrației publice locale în consultarea vârstnicilor</p> <p>2.2.3. Documentarea rezultatelor și identificarea practicilor pozitive</p> <p>2.2.4. Instituționalizarea practicilor pozitive prin modificarea legislației</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova;</i> <i>Platforma pentru Îmbătrânire Activă;</i> <i>Congresul Autorităților Locale din Moldova</i>	Fiecare a 10 autoritate a administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea din Republica Moldova consultă vârstnicii	<p>Realizată. A fost elaborat Conceptul de consultare a persoanelor în vârstă la nivel local și organizate 5 sesiuni de instruire pentru autoritățile publice locale privind consultarea persoanelor în vârstă la nivel local în mun.Chișinău, raioanele Fălești, Edineț și Șoldănești.</p> <p>http://www.demografie.md/index.php?pag=news&opa=view&id=688&tip=noutate&start=110&le</p> <p>Au fost documentate 30 de practici bune ale autorităților publice locale de implicare activă și consultare a vârstnicilor. Numărul total de participanți - 160, inclusiv 116 femei și 44 de bărbați.</p> <p>Rezultat - Au fost consolidate capacitățile a 160 de reprezentanți ai autorităților publice locale privind consultarea persoanelor în vârstă.</p> <p>În cadrul proiectului „Integrarea îmbătrânirii active în politicile publice în Republica Moldova”, pe parcursul anilor 2018-2019, HelpAge International a selectat 5 organizații membre ale Platformei ÎA (AO Prudens din s. Râspopeni, r. Șoldănești, AO LRG Viitorul din or. Șoldănești, AO Clubul de femei ”Comunitate” din s. Carabetovca, r. Basarabeasca, AO Oamenii pentru Oameni din or. Edineț, AO Pro Democrație din s. Satul Nou, r. Cimișlia), care au colaborat cu APL-urile și alți actori comunitari pentru asigurarea implicării persoanelor vârstnice din comunitate în procesul decizional local. Cu acest scop, au</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>fost desfășurate activități comunitare cu aplicarea instrumentului dezbaterilor publice, prin intermediul căruia au fost consultați vârstnicii cu privire la problemele cu care se confruntă în localitate (spre exemplu, accesul și calitatea serviciilor de transport, calitatea serviciilor medicale și programarea la medic de familie, medic specialist și internare, accesul la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă și de canalizare ș.a.). La evenimentele organizate au participat circa 180 dintre membrii activi comunitățile sus-menționate, factori de decizie la nivel local și alți actor relevanți.</p>
2.3.	<p>Crearea și extinderea (în baza experienței HelpAge International Moldova) a organizațiilor de suport reciproc al vârstnicilor la nivel local</p>	<p>2.3.1. Desemnarea responsabilului pentru mobilizarea comunității în cadrul autorităților administrației publice locale</p> <p>2.3.2. Elaborarea și implementarea unui program național de instruire a mobilizatorilor comunitari</p> <p>2.3.3. Acordarea de suport metodologic pentru crearea grupelor de autoajutor al vârstnicilor</p> <p>2.3.4. Crearea rețelei naționale a organizațiilor de ajutor reciproc al vârstnicilor</p>	2018-2021	<p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova;</i> <i>Platforma pentru Îmbătrânire Activă;</i> <i>Congresul Autorităților Locale din Moldova</i></p>	<p>Fiecare a zecea comunitate din Moldova având o organizație activă de susținere reciprocă a vârstnicilor</p>	<p>Realizată parțial. A fost elaborat Conceptul programului național pentru mobilizatorii comunitari, care a fost consultat cu HelpAge International și cu organizațiile neguvernamentale ale Platformei pentru Îmbătrânirea Activă. Comentariile au fost luate în considerare în procesul de finalizare.</p> <p>Responsabilii pentru mobilizarea comunității au fost desemnați din cadrul a 85 autorități publice locale.</p> <p>Suportul metodologic pentru mobilizatorii comunitari a fost oferit în procesul de creare a grupurilor de autoajutorare pentru persoanele în etate și în cadrul unei instruiți pentru implementarea programului de mobilizare comunitară, în cadrul căreia au fost prezentate modele pozitive internaționale și naționale privind mobilizarea comunității.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu suportul Departamentului Națiunilor Unite pentru</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Afaceri Economice și Sociale, Fondul ONU pentru Populație și Asociația Obștească "Gender-Centru" a desfășurat 2 ateliere de instruire cu scopul extinderii rețelei mobilizatorilor comunitari pentru vârstnicii din Republica Moldova.</p> <p>https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/atelierul-de-instruire-pentru-mobilizatorii-comunitari-ai-varstnicilor/</p> <p>http://demografie.md/?pag=news&opa=view&id=709&tip=noutate&start=0&l=</p> <p>În anul 2020, prin intermediul rețelei de organizații și grupuri de suport comunitar HelpAge International acordă suport metodologic și asistență tehnică pentru menținerea și asigurarea continuității activităților desfășurate, inclusiv în afara proiectelor (acțiunea 2.3.3) în peste 30 de localități din RM (acțiunea 2.3.4).</p>
2.4.	Implicarea vârstnicilor în activități de voluntariat și dialog intergenerațional	<p>2.4.1. Elaborarea conceptului programului de voluntariat</p> <p>2.4.2. Identificarea organizațiilor partenere</p> <p>2.4.3. Identificarea voluntarilor vârstnici</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ <i>Coaliția pentru promovarea legii și activităților de voluntariat</i>	2500 de vârstnici implicați în voluntariat și dialog intergenerațional	<p>Realizată parțial. A fost elaborat conceptul Programului de voluntariat, care a fost consultat cu CALM.</p> <p>Au fost selectați, în colaborare cu APL și cu ONG-urile care activează în domeniul îmbătrânirii, vârstnici activi, care au fost instruiți în cadrul a 4 training-uri (câte o zi) în conformitate cu Programul de voluntariat. În cadrul training-urilor au fost prezentate modele pozitive internaționale și naționale privind organizarea activităților de voluntari. În total au fost instruiți 111 participanți (18 bărbați și 93 femei).</p> <p>Conform informației Ministerului Educației, Culturii și Cercetării/MECC până la sfârșitul anului 2018, în Republica Moldova au fost</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>înregistrate 111 instituții gazdă a activității de voluntariat cu statut activ, care implică inclusiv vârstnici. Totodată, în Hotărîrea Guvernului nr.1/2020 pentru modificarea anexei nr.2 a Hotărîrii Guvernului nr.1006/2014 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, a fost inclusă acțiunea <i>Promovarea voluntariatului și a dialogului intergenerațional</i>.</p> <p>În anul 2019 au fost organizate o serie de activități care au promovat dialogul intergenerațional de către organizațiile câștigătoare de Granturi mici în domeniul îmbătrânirii active, ediția 2019. Astfel, Fundația Youth Development for Innovation a avut ca obiectiv în cadrul proiectului desfășurat în perioada iulie – decembrie 2019 implicarea a cel puțin o sută de persoane în etate (regiunile: Hîncești, Telenești, Chișinău, Căușeni) în activități de voluntariat organizate de 5 ONG de tineret. https://www.facebook.com/media/set/?vanity=v4i.eu&set=a.453767685228695</p> <p>La fel, AO Speranța Mihăileni a realizat un șir de activități cu implicația voluntarilor vârstnici în cadrul Centrului de zi Dumitru Musteață din s. Mihăileni. Astfel, în perioada iulie – decembrie 2019 au avut loc 6 ședințe cu grupurile de informații tehnologice, cultural, economie, mod sănătos de viață, voluntari, unde au fost instruite 250 persoane de vârstă a treia. https://www.facebook.com/profile.php?id=1000</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>14135684322&sk=photos</p> <p>AO „Adulții” din sat. Bulboaca, Anenii Noi au realizat proiectul „De la vârstnici adunate – tinerilor promovate”, în cadrul căruia au fost realizate un șir de activități intergeneraționale în perioada iulie – decembrie 2019, spre exemplu – organizarea unui club de lectură seniori – juniori, organizarea unui club de ajutor “Juniorii susțin seniorii”. Numărul beneficiarilor direcți unici după segmentul de vârstă/gen ai proiectului în total: circa 70 de vârstnici din s. Bulboaca, 47 de femei și 23 de bărbați – toți trecuți de 60 de ani și circa 50 de copii și adolescenți – pe de altă parte, discipoli ai instituțiilor preșcolare și a gimnaziului din localitate. https://www.facebook.com/1754607367942296/posts/ultima-activitate-din-cadrul-proiectului-de-la-varstnici-adunate-tinerilor-promo/2702628046473552/</p> <p>Cu suportul tehnic și financiar a UNDESA și UNFPA a fost realizat Programul de Voluntariat pentru vârstnici în perioada 4-16 Decembrie 2019, fiind organizate instruirii pentru 426 vârstnici în 5 localități din Republica Moldova - Budești, Comrat, Criuleni, Bălți, Chișinău. În cadrul instruirilor au fost prezentate oportunitățile de implicare activă a vârstnicilor în diverse programe de voluntariat, oportunitățile de dezvoltare personală pentru seniori, precum și oportunitățile de parteneriate cu organizații și instituții dedicate promovării drepturilor persoanelor vârstnice. https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/a-fost-lansat-programul-de-voluntariat-pentru-bunicii-din-moldova/</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>În anul 2020 aproximativ 90 de vârstnici au fost implicați în acțiuni de voluntariat în cadrul activităților implementate de către organizațiile câștigătoare de Granturi mici în domeniul îmbătrânirii active, ediția 2020. http://demografie.md/index.php?pag=news&opa=view&id=744&tip=anunt&start=&l=</p> <p>Astfel, Fundația Open Gates a avut ca obiectiv promovarea îmbătrânirii active și consolidarea relațiilor dintre generații prin instituirea atelierelor de cusut în cadrul centrelor de plasament temporar și crearea condițiilor de comunicare și aplicare a abilităților profesionale pentru 10 vârstnici în dialog cu 47 de tineri (vârsta 12-17 ani) din centrele de plasament temporar (regiunile: Bălți, Drochia, Anenii Noi, Hîncești). http://demografie.md/index.php?pag=news&tip=noutate&opa=view&id=768&start=&l= https://www.facebook.com/demografie.md/photos/165413791915471</p> <p>La fel, AO Ecologie pentru Sănătate a realizat un șir de activități întru asigurarea participării sociale și voluntariat pentru 30 vârstnici 60+ și a 10 tineri din s.Costuleni și or.Ungheni pentru bunăstare și menținerea traiului independent, familiarizarea și ghidarea de către tineri a vârstnicilor cu noile tehnologii informaționale. http://demografie.md/index.php?pag=news&opa=view&id=757&tip=noutate&start=43&l= http://demografie.md/index.php?pag=news&opa=view&id=776&tip=noutate&start=30&l= https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=198210881811883&id=10401480456482</p> <p><u>5</u> AO „Nufărul” din or. Rezina au realizat</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>proiectul “Activitatea prelungește viața” în cadrul căruia a avut loc crearea Centrului de Educație pentru persoanele 60+ în Biblioteca Publică Solonceni. Proiectul a avut ca scop și relansarea activismului civic în s. Solonceni, prin participarea a circa 30 de beneficiari direcți ai Centrului la activități de voluntariat. http://demografie.md/?pag=news&tip=noutate&opa=view&id=762&l=</p> <p>În cadrul proiectului “C.O.V.O.R. (Creație, Ornamente, Vocație, Originalitate, Renaștere)” al Asociației Obștești “Andromeda” din s. Țareuca, 20 de persoane în etate, inclusiv 10 copii, au fost implicați activ în procesul de educație și instruire în arta țesutului covorașelor și olăritului, dezvoltarea abilităților și deprinderilor meșteșugurilor populare de către persoanele în etate și copii. Ca rezultat, a crescut gradul de ocupare, instruire și incluziune socială a persoanelor vârstnice. https://cuvintul.md/22336/imbatranirea-poate-fi-activa-si-creativa/</p> <p>În contextul pandemiei de COVID-19, în perioada martie-decembrie 2020, HelpAge International, prin intermediul rețelei de organizații și grupuri de inițiativă locală, a susținut circa 1555 persoane vârstnice aflate în situație de risc, dintre care aproape 75% au fost femeile vârstnice. La nivel local, au fost implicate 13 organizații partenere, care au realizat distribuirea suportului material oferit persoanelor vârstnice (pachete igienice, pachete alimentare, dar și produse de protecție, precum măști, mănuși și dezinfectante) și au monitorizat situația persoanelor vârstnice. Dintre cei circa 1555 vârstnici, 255 persoane au beneficiat de</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>îngrijiri la domiciliu, 1450 persoane vârstnice au primit prânzuri calde sau pachete alimentare, 875 persoane vârstnice au primit pachete igienice. Peste 19 158 de persoane vârstnice au fost informate sistematic și corespunzător, pentru a preveni dezinformarea acestora, privind riscurile pentru sănătate și măsurile de protecție împotriva COVID-19.</p> <p>https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/500-de-femei-si-barbati-in-etate-au-primit-srijin-emotional-si-produse-de-prima-necesitate-pe-parcursul-a-patru-luni/</p> <p>Acțiunile au fost realizate în cadrul a două proiecte implementate de către HelpAge International Moldova: Proiectul „Regândește-ți vârsta! Conectarea socială și digitală a tinerilor și vârstnicilor din Moldova”, finanțat de Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) și implementat de HelpAge International în 10 localități din Moldova în parteneriat cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Proiectul ”Realizarea drepturilor omului pentru persoanele în etate din Moldova, prin promovarea drepturilor femeilor în vârstă”, implementat de HelpAge International Moldova și finanțat de Guvernul Federal Germania (BMZ). https://msmps.gov.md/comunicare/buletin-informativ/varstnicii-din-10-localitati-vor-primi-telefoane-mobile-si-vor-invata-impreuna-cu-tinerii-sa-comunice-online/ http://www.demografie.md/index.php?pag=news&opa=view&id=773&tip=noutate&start=30&=</p>
2.5.	Realizarea anuală a programului de granturi pentru	2.5.1. Elaborarea conceptului programului, dezbateră și adoptarea acestuia	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și	Anual, minimum 10 organizații ale vârstnicilor	Realizată parțial. Programul de granturi mici în domeniul îmbătrânirii active a fost axat pe participarea vârstnicilor și promovarea

1	2	3	4	5	6	7
	mobilizarea vârstnicilor	<p>2.5.2. Realizarea programului de granturi</p> <p>2.5.3. Evaluarea programului de granturi</p>		Protecției Sociale	beneficiind de granturi	<p>voluntariatului și activismului civic, dezvoltarea serviciilor pentru vârstnici, crearea oportunităților economice pentru vârstnici și susținerea antreprenoriatului în rândul vârstnicilor. Astfel, în anul 2018 au beneficiat de suport 3 organizații nonguvernamentale. Suma totală a fost 100 mii lei.</p> <p>https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/ministerul-sanatatii-muncii-si-protectiei-sociale-si-a-desemnat-castigatorii-programului-de-granturi-mici-in-domeniul-imbatranirii-active-editia-2018/</p> <p>Ca rezultat au fost create 5 Cluburi pentru persoanele vârstnice, organizate instruirii de utilizare de către vârstnici a tehnologiilor informaționale moderne și activități de informare privind drepturile vârstnicilor, create ateliere de meșteșugărit, organizate seminare privind oportunitățile de angajare și autoangajare a persoanelor vârstnice. De asemenea, au fost organizate activități de voluntariat și activități de promovare a modului sănătos de viață în rândul vârstnicilor.</p> <p>https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/prezentarea-proiectelor-implementate-in-cadrul-programului-de-granturi-mici-in-domeniul-imbatranirii-active/</p> <p>În anul 2019 au fost desemnați în calitate de câștigători 6 din 15 organizații nonguvernamentale, care implementează proiecte și inițiative cu impact asupra promovării politicii din domeniul îmbătrânirii active, atât la nivel național, cât și regional. Suma oferită a fost de 200.000 mii lei din bugetul de stat.</p> <p>http://demografie.md/index.php?pag=news&opa=view&id=697&tip=noutate&start=0&l=ro</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>În anul 2020 s-a oferit, în bază de concurs, suport logistic și financiar pentru 6 ONG-uri din 23, care implementează proiecte și inițiative cu impact asupra promovării politicilor din domeniul îmbătrânirii active. Suma oferită a fost de 300.000 mii lei din bugetul de stat.</p> <p>https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/msmps-a-desemnat-castigatorii-programului-de-granturi-mici-in-domeniul-imbattranirii-active-editia-2020/</p> <p>Bugetul total al Programului de Granturi mici în domeniul îmbătrânirii pentru anii 2018-2021 a constituit 1 milion MDL.</p>
<p>Obiectivul 3. Promovarea dezvoltării economice durabile bazate pe principii echitabile ca răspuns la îmbătrânirea populației</p> <p>Rezultat scontat: consolidarea sustenabilității bugetare a programelor de protecție și asistență socială și a programelor de sănătate de la 0,9% în 2015 pînă la 0,6% în 2021</p>						
3.1.	Estimarea și integrarea în politici a impactului situației demografice asupra creșterii economice	<p>3.1.1. Estimarea impactului de lungă durată a situației demografice asupra creșterii economice</p> <p>3.1.2. Elaborarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”, ținând cont de proiecțiile demografice și impactul acestora asupra creșterii economice</p>	2018	<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Cancelaria de Stat/ Biroul Național de Statistică; Fondul Națiunilor Unite pentru Populație</p>	Strategie aprobată și implementată	<p>Realizată parțial.</p> <p>La elaborarea proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” de către autoritățile publice centrale și alte autorități administrative, s-a ținut cont de proiecțiile demografice, fiind inserate date statistice cu privire la populație, dezagregate pe mai multe componente, care reflectă situația curentă, inclusiv cu estimarea impactului acestora asupra diferitor domenii ale societății. Proiectul legii pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” a fost aprobat prin HG nr. 377 din 10.06.2020 și înaintat la Parlament.</p> <p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121920&lang=ro#</p> <p>La fel, Biroul Național de Statistică a prezentat informația privind contribuția la procesul de elaborare a SND prin furnizarea (și apoi, la</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>avizarea repetată a SND, actualizarea) de date statistice inclusiv cele cu privire la populație și migrație, dezagregate pe sexe și pe vârste, necesare pentru analiza complexă a situației socio-economice a vârstnicilor și alte scopuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datele produse de BNS (nașteri, decese și migrație) au stat la baza elaborării de către Centrul de Cercetări Demografice a proiecțiilor demografice pentru perioada 2015-2035, care au reliefat în cadrul SND aprofundarea declinului/crizei demografice ce va afecta pe viitor în special persoanele în etate; - prin indicatorii demografici calculați de BNS a fost prezentat impactul negativ al scăderii fertilității și al emigrației cumulate a populației tinere a Republicii Moldova, care afectează direct scăderea numărului populației țării și indirect accentuează procesul de îmbătrânire rapidă a acesteia; de asemenea, disparitatea dintre genuri cu referire la speranța de viață a populației feminine și masculine a oferit argumente concludente în vederea diminuării supramortalității masculine și valorificarea celui de-al doilea dividend demografic.
<p><i>Obiectivul 4. Ajustarea sistemelor de protecție socială ca răspuns la schimbările demografice și consecințele lor de ordin social și economic</i> Rezultat scontat: reducerea ratei sărăciei în rândul vârstnicilor prin creșterea nivelului de trai în gospodăriile vârstnicilor și în gospodăriile cu vârstnici de la 57% în 2015 (se referă la ponderea gospodăriilor de vârstnici cu acces la apeduct rețea publică) cu 15% pînă în 2021</p>						
4.1.	Îmbunătățirea continuă a Programului de ajutor social	<p>4.1.1. Analiza prestațiilor sociale din perspectiva țintirii sărăciei în rândul vârstnicilor și acoperirea necesităților acestora</p> <p>4.1.2. Identificarea celor mai bune practici de țintire a sărăciei prin intermediul prestațiilor sociale</p> <p>4.1.3. Implementarea bunelor practici de țintire maximă a sărăciei la nivel național</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Biroul Național de Statistică	Număr de vârstnici aflați sub pragul sărăciei, care nu beneficiază de prestații sociale în baza raportului pe sărăcie în Republica Moldova, redus cu 5% anual	Realizată parțial. În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 238 din 21 martie 2018 privind completarea Hotărîrii Guvernului nr. 1167 din 16 octombrie 2008, nivelul venitului lunar minim garantat, utilizat la calcularea dreptului la ajutor social, de la 1 aprilie 2019 constituie 1056 lei, comparativ cu 1025 lei pentru perioada precedentă. Ajutorul pentru perioada rece a anului (noiembrie-martie) reprezintă o sumă fixă lunară, stabilită de Guvern. Prin Hotărîrea Guvernului nr. 729 din

1	2	3	4	5	6	7
						<p>18.07.2018 începând cu luna noiembrie 2018 cuantumul ajutorului pentru perioada rece a anului a fost majorat de la 315 lei la 350 lei. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108872&lang=ro</p> <p>În anul 2019 prin Hotărârea Guvernului 578/2019, începînd cu 1 noiembrie 2019, cuantumul ajutorului pentru perioada rece a anului a fost majorat cu 150 lei (<i>de la 350 la 500 lei</i>). De această majorare au beneficiat în 2019 și vor beneficia în 2020 circa 170000 familii defavorizate. În acest scop, din bugetul de stat, au fost alocate mijloace financiare în cuantum de 25,5 mil. lei pentru plata prestației pentru luna noiembrie 2019. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119053&lang=ro</p> <p>Numărul anual de familii care au beneficiat de cel puțin o plată de ajutor social a constituit – 76759 de familii, iar de ajutor pentru perioada rece a anului – 220444 de familii. Ponderea familiilor beneficiare de ajutor social sau de ajutor pentru perioada rece a anului care declară în componența sa cel puțin o persoană vârstnică a constituit circa 57,5%. Ponderea familiilor beneficiare de ajutor social din mediul rural a constituit circa 80,4%. Plata medie ajutorului social 866,69 lei.</p> <p>Prin Hotărârea Guvernului nr. 677/2019, începînd cu 01.01.2020, a fost majorat scorul indicatorilor de bunăstare (proxy) cu 2,82 puncte (de la 85,64 puncte la 88,46). Această măsură va crește numărul de familii beneficiare de ajutor social cu – 2300 și ajutor pentru perioada rece a anului cu – 3000 familii. Pentru</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>implementarea acestei prevederi, au fost alocate 27,6 mil lei.</p> <p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119702&lang=ro#</p> <p>În anul 2019 numărul familiilor care au beneficiat de cel puțin o plată de ajutor social a constituit – 77891, iar de ajutor pentru perioada rece a anului - 220444 familii. Ponderea familiilor beneficiare de ajutor social sau de ajutor pentru perioada rece a anului care declară în componența sa, cel puțin o persoană vîrstnică a constituit circa 57,5%.</p> <p>Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 851 din 15 august 2005 „Cu privire la crearea sistemului de monitorizare și evaluare a sărăciei”, BNS anual prezintă Ministerului Economiei și Infrastructurii, în vederea utilizării ulterioare, setul standard de tabele cu date anuale privind dinamica sărăciei și nota explicativă privind modul de calculare a pragurilor și indicatorilor sărăciei.</p> <p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=27733&lang=ro</p> <p>În scopul consolidării Programului de ajutor social și țintirii celor mai defavorizate familii pe parcursul anului 2020 au fost operate modificări la cadrul legal, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Începînd cu 1 ianuarie 2020 a fost majorat pragul venitului lunar minim garantat de la 1,95 la 2,2, care a permis încadrarea unui număr mai mare de familii la ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului. 2. Începînd cu 1 ianuarie 2020 a fost majorat scorul punctajului indicatorilor de bunăstare (proxy) cu 2,82 puncte (de la 85,64

1	2	3	4	5	6	7
						<p>puncte la 88,46), ceea ce a permis încadrarea în Programul de ajutor social suplimentar a cca 2300 familii beneficiare de ajutor social și cca 3000 familii beneficiare de ajutor pentru perioada rece a anului.</p> <p>3. La 1 aprilie 2020 a fost indexat nivelul venitului lunar minim garantat în mărime de 4,8%, reieșind din creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, și după indexare a constituit 1107 lei (+51 lei).</p> <p>4. A fost reglementată procedura de indexare de 2 ori pe an a venitului lunar minim garantat, utilizat la evaluarea dreptului la ajutor social - la 1 aprilie, coeficientul de indexare va constitui rata inflației înregistrată în ultimul semestru al anului precedent anului indexării, iar la 1 octombrie coeficientul de indexare va constitui rata inflației înregistrată în primul semestru al anului în curs. Modificările operate vor intra în vigoare la 1 aprilie 2021.</p> <p>5. A fost majorat cuantumul venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil de la 50% la 75%. Majorarea cuantumulului VLMG calculat pentru fiecare copil, de la – 50% la 75% constituie: 276,75 lei/per copil – pentru evaluarea și calcularea dreptului la ajutor social și 608,85 lei/per copil - majorarea pragului pentru evaluarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului.</p> <p>Suplimentar informăm, ca continuitate a măsurilor întreprinse pe perioada stării de urgență, prin Legea nr. 60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative (Art. XV), acțiunea prevederilor cu privire la majorarea cuantumulului VLMG pentru fiecare copil de la 50% la 75%, în contextul acordării dreptului la ajutor social, a fost</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>adoptată și pentru perioada de după ridicarea stării de urgență.</p> <p>Modificările întreprinse în perioada stării de urgență au dus la creșterea semnificativă a familiilor care au beneficiat de ajutor social. În lunile aprilie și mai curent, de cel puțin o plată de ajutor social au beneficiat cca 75700 familii (+27753) – mărimea medie a prestației a constituit - 1121 lei (+298,31), comparativ cu luna martie curent – 47947 familii și 822,69 lei. Din 75 700 familii beneficiare de ajutor social, cca 20 000 sînt familii care au în componența sa copii, (cca 42 100 copii), comparativ cu 15 700 familii din luna martie curent (34900 copii).</p> <p>Pentru plata ajutorului social în luna aprilie curent au fost transferate - 77,6 mil. lei, pentru luna mai – 76,3 mil. lei sau cu 38,2 mil. lei și 36,9 mil. lei mai mult față de luna martie (39,4 mil lei).</p> <p>6. Începînd cu 1 ianuarie 2021 a fost majorat pragul eligibilității la calcularea scorului punctajului indicatorilor de bunăstare (proxy) cu 2,82 puncte (actualmente 88,46 puncte, după majorare va constitui 91,28 puncte).</p> <p>Măsuri suplimentare de susținere a familiilor defavorizate prin consolidarea Programului de ajutor social în perioada stării de urgență.</p> <p>În vederea susținerii familiilor defavorizate (Dispoziția nr. 16 din 10 aprilie 2020 Comisiei pentru Situații Excepționale din Republica Moldova (pct. 23 – 26)) pe perioada stării de urgență au fost aprobate măsurile suplimentare de susținere a familiilor defavorizate prin Programul de ajutor social. Astfel, începînd cu 1</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>aprilie 2020, a fost majorat venitul lunar minim garantat (VLMG) de la 1107 lei (cuantumul VLMG după indexare de la 1 aprilie 2020) până la 1300 lei (+193 lei), inclusiv a fost majorat cuantumul venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil de la 50% (553,5 lei) la 75% (975 lei). De asemenea, dreptul la ajutor social pentru cererile care au expirat în perioada stării de urgență a fost extins până la ridicarea acesteia, inclusiv pentru luna în care starea de urgență s-a ridicat.</p> <p>https://gov.md/sites/default/files/dispozitia_nr_16.pdf</p> <p>Totodată, nu s-au implementat prevederile privind realizarea activităților de interes comunitar, verificarea la reședința curentă a solicitantului/beneficiarului a autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social, precum și verificarea la reședința curentă a beneficiarului a corectitudinii utilizării ajutorului social.</p> <p>La stabilirea dreptului la ajutor social, solicitantul care nu putea prezenta acte confirmative privind veniturile, terenurile agricole și structura familiei, au avut dreptul de a depune declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor declarate.</p> <p>După ridicarea stării de urgență ajutorul social se acordă în condițiile Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social.</p> <p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124785&lang=ro#</p> <p>Numărul anual de familii care au beneficiat de cel puțin o plată de ajutor social a constituit 96067, iar de ajutor pentru perioada rece a</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>anului – 245425 familii. Ponderea familiilor beneficiare de ajutor social care declară în componența sa cel puțin o persoană vîrstnică a constituit circa 42%, iar ponderea familiilor beneficiare de ajutor pentru perioada rece a anului care declară în componența sa cel puțin o persoană vîrstnică – 70%. Ponderea familiilor beneficiare de ajutor social din mediul rural a constituit circa 75%.</p> <p>În calitate de instituție responsabilă pentru calcularea indicatorilor de bază pentru monitorizarea și evaluarea sărăciei, în perioada 2018-2020, cu asistența experților Băncii Mondiale, BNS a revizuit metodologia de calculare a pragului absolut al sărăciei (disponibilă, împreună cu rapoartele experților, pe www.statistica.gov.md, la compartimentele Metadata >> Metodologii statistice >> Nivelul de trai al populației).</p> <p>În conformitate cu noua metodologie, BNS a recalculat indicatorii privind sărăcia pentru anii 2014-2018 și a efectuat calculele respective pentru anul 2019. Informațiile statistice privind nivelul sărăciei au fost diseminate cu dezagregările relevante pentru analiza grupurilor populației expuse fenomenului sărăciei în comunicatele BNS, pe pagina web la compartimentele Statistici pe domenii >> Nivelul de trai, și sunt disponibile în funcție de tipul gospodăriei, vârsta capului gospodăriei (de 60 ani și peste), sursele principale de venit ș.a.</p>
4.2.	Îmbunătățirea continuă a serviciilor sociale prestate vîrstnicilor	<p>4.2.1. Identificarea cererii neacoperite la nivel de raion prin cartarea serviciilor sociale</p> <p>4.2.2. Elaborarea cadrului de finanțare a serviciilor sociale pe baza necesităților și planificării pe termen</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; autoritățile	Cerere neacoperită de servicii sociale în rîndul vîrstnicilor redusă cu 5% anual	<p>Realizată parțial. Prin Hotărârea Guvernului nr. 800/2018 a fost instituit pachetul minim de servicii sociale, după cum urmează: Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate; Serviciul social de sprijin pentru familiile cu</p>

1	2	3	4	5	6	7
		mediu		administrației publice locale		<p>copii; Serviciul social Asistență personală. Agenția Națională Asistență Socială va transfera lunar, pînă la data de 1 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea sumele acumulate în Fondul de susținere a populației. Finanțarea pachetului minim de servicii sociale se va realiza proporțional mijloacelor financiare acumulate în fondul respectiv și sumei prevăzute pentru pachetul minim de servicii sociale specificate per autoritate publică locală de nivelul al doilea. În anul 2018 pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale au fost alocate cca 70 mil lei. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108968&lang=ro</p> <p>Prin pachetul minim de servicii sociale în anul 2019 au fost susținute cca 3128 persoane cu un suport monetar de pînă la maxim 6000 lei prin intermediul Serviciului social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate și cca 10180 copii susținuți cu ajutor bănesc în mărime maximă de 4000 lei prin intermediul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, precum și cca 340 unități de asistent personal au prestat servicii persoanelor cu dizabilități severe.</p> <p>Suplimentar, potrivit informațiilor prezentate de către Structurile teritoriale de asistență socială în primul semestru al anului 2019 în țară activau următoarele servicii sociale: cca 18049 beneficiari (persoane vîrstnice și persoane cu dizabilități) beneficiau de servicii de îngrijire socială la domiciliu, prestate de către cca 2009 unități de lucrători sociali;</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>cca 4282 beneficiari lunar au beneficiat de servicii de alimentare prestate de către 65 cantine de ajutor social;</p> <p>cca 1556 beneficiari lunar au beneficiat de servicii în cadrul a 20 centre de zi;</p> <p>cca 202 beneficiari lunar au beneficiat de servicii în cadrul a 6 centre de plasament;</p> <p>cca 889 beneficiari au beneficiat de servicii în cadrul a 30 centre de plasament de lungă durată;</p> <p>cca 1663 beneficiari lunar au beneficiat de servicii în cadrul a 36 centre comunitare multifuncționale;</p> <p>cca 417 beneficiari lunar au beneficiat de servicii în cadrul a 4 centre adăpost de noapte pentru persoanele fără adăpost.</p> <p>Potrivit prevederilor Legii Fondului de susținere a populației nr. 827/2000, fondul vizat este creat pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, finanțarea serviciilor sociale incluse în pachetul minim de servicii sociale în condițiile stabilite de Guvern, precum și pentru finanțarea cantinelor de ajutor social.</p> <p>Complementar, informăm că, prin Hotărârea Guvernului nr. 800/2018 a fost instituit pachetul minim de servicii sociale, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate, - Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii, - Serviciul social Asistență personală. <p>Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 903 din 16 decembrie 2020 au fost operate modificări la Hotărârea Guvernului nr. 1034/2014 cu privire</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>la aprobarea Regulamentului-cadru al Serviciului de îngrijire socială la domiciliu și a Standardelor minime de calitate (în vigoare din 8 februarie 2021). Scopul modificărilor operate constau în eficientizarea mecanismelor de organizare și funcționare a Serviciului de îngrijire socială a domiciliu, pentru a satisface pe cât de mult posibil necesitățile persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități și a-i menține în propriile case și comunitate.</p> <p>Cele mai importante modificări vizează descrierea tipurilor de servicii de îngrijire la domiciliu, redefinirea grupurilor de beneficiari, ajustarea mecanismului managementului de caz și a standardelor minime de calitate aferente și anume: admiterea, evaluarea necesităților, planificarea, prestarea și monitorizarea serviciilor de îngrijire socială la domiciliu, suspendarea și sistarea Serviciului, ajustarea fișei de evaluare a necesităților de îngrijire la domiciliu luând în considerare particularitățile de vârstă ale potențialilor beneficiari, precum și ajustarea standardelor privind informarea, abordarea individualizată, confidențialitatea și nondiscriminarea, protecția beneficiarului și personalului Serviciului împotriva abuzului și neglijării și depunerea și examinarea plîngerilor.</p> <p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124860&lang=ro</p> <p>În aceeași ordine de idei, menționăm că prin Hotărârea Guvernului nr. 948/2020 a fost aprobată Metodologia de calcul al costului Serviciului de îngrijire socială la domiciliu. Aceasta are drept scop stabilirea modalității de calculare a costului serviciului de îngrijire la domiciliu pentru a facilita contractarea serviciului dat de către autoritățile administrației</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>publice de la prestatorii privați, planificarea mijloacelor financiare anuale necesare pentru acest serviciu, inclusiv prestarea serviciilor contra cost. Costul prestării Serviciului se elaborează de fiecare prestator public sau privat de serviciu în baza prezentei Metodologiei și se aprobă de către fondator.</p> <p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124766&lang=ro</p> <p>În scopul eficientizării mecanismului de asigurare, distribuie și eliberare a biletelor de reabilitare/recuperare a persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități, precum și excluderea interpretărilor eronate a prevederilor actului normativ, prin Hotărîrea Guvernului nr. 532/2020 a fost modificată Hotărîrea Guvernului nr. 372/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuie a biletelor de reabilitare/recuperare acordate pensionarilor și beneficiarilor de alocații sociale de stat. Modificările operate vizează stabilirea actelor necesare pentru acordarea dreptului la bilet de reabilitare/recuperare, precizarea termenului de acordare a dreptului anual la asigurare cu bilete de reabilitare/recuperare victimelor represiunilor politice, reglementarea modalității de solicitare a restituirii mijloacelor financiare achitate în cazul nevalorificării biletului de către beneficiar (pe motiv de boală, contraindicații medicale sau deces al rudelor); stabilirea termenelor de restituire a mijloacele financiare achitate de către beneficiar în cazul nevalorificării biletului din motive întemeiate, precum și acordarea dreptului la reabilitare/recuperare persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități cetățeni ai Republicii Moldova domiciliați în localitățile</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>din stînga Nistrului, prin arondarea localităților din stînga Nistrului la structurile teritoriale de asistență socială din cadrul autorităților administrației publice locale limitrofe acestora. De asemenea, în scopul asigurării reabilitării/recuperării/tratamentului balneosanatorial persoanelor, care suferă de pneumofibroză ca rezultat al infecției cu COVID – 19, Guvernul a aprobat Hotărîrea nr. 672/2020 pentru modificarea unor acte normative.</p> <p>Astfel, persoanele asigurate, persoanele vîrstnice, persoanele cu dizabilități adulte și veteranii de război, care suferă de pneumofibroză, în primele 9 luni după COVID-19, peste rînd, indiferent de faptul dacă anterior au beneficiat de bilet, vor beneficia de servicii de reabilitare/recuperare/tratament balneosanatorial.</p> <p>Modificările au vizat 3 acte normative și anume: Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372/2010, Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 290/2010 și Regulamentul privind condițiile, modul de asigurare, evidență și distribuire a biletelor de tratament sanatorial acordate veteranilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 190/2010.</p> <p>Concomitent, în perioada stării de urgență au fost întreprinse un șir de măsuri suplimentare de</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>suport adresate persoanelor aflate în situație de dificultate, precum și specialiștilor din domeniu.</p> <p>În contextul fortificării capacităților specialiștilor din domeniul asistenței sociale cu suportul societății civile și partenerilor de dezvoltare au fost organizate diverse instruirii on-line privind: organizarea și mobilizarea acțiunilor de voluntariat în îngrijiri la domiciliu.</p> <p>Complementar, pentru facilitarea acordării măsurilor de asistență socială la nivel local, au fost elaborate diverse materiale informative și recomandări privind:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. activitatea serviciilor sociale la nivel de comunitate (Serviciului de asistență socială comunitară și Serviciului de îngrijire socială la domiciliu); 2. prevenirea și controlul infecției COVID-19 în instituțiile medico-sanitare și rezidențiale de îngrijiri pe termen lung, precum și diseminarea Ghidului Organizației Mondiale privind controlul și profilaxia COVID-19 în instituțiile de îngrijire pe termen lung.
<p><i>Obiectivul 5. Oferirea posibilității ca piețele muncii să răspundă la consecințele economice și sociale ale îmbătrânirii populației</i></p> <p>Rezultat scontat: creșterea angajării productive a vârstnicilor pe piața muncii: rata de ocupare în rândul vârstnicilor (65+) de la 10% în 2015 la 13% în 2021; b/f (55-64 ani) de la 17,4% la 41,4% în 2021</p>						
5.1.	Testarea practicilor locurilor de muncă prietenoase vârstnicilor	5.1.1. Elaborarea conceptului locului de muncă prietenos vârstnicilor	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Cel puțin 30 de companii care să testeze proceduri de nediscriminare axate pe vârstnici	Realizată. Conceptul privind locurile de muncă prietenoase vârstnicilor a fost elaborat, care prevede o nouă abordare asupra condițiilor de muncă, productivității și organizării muncii, stimulării și creșterii motivației ocupării în rândul persoanelor vârstnice, măsuri de prevenire a discriminării după criteriul de vârstă. În conformitate cu Conceptul au fost
		5.1.2. Testarea procedurilor de nediscriminare în 30 de companii				

1	2	3	4	5	6	7
		5.1.3. Organizarea Forului național al angajatorilor pentru vârstnici				<p>consolidate capacitățile a 5 companii privind crearea locurilor de muncă prietenoase vârstnicilor.</p> <p>În anul 2019 a fost organizat Concursul de selectare a organizației neguvernamentale pentru organizarea testării practicilor locurilor de muncă prietenoase vârstnicilor în 30 companii/instituții din Republica Moldova. https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/ministerul-sanataii-muncii-si-protectiei-sociale-anunta-concurs-de-selectare-a-organizatiei-neguvnamentale-pentru-organizarea-testarii-practicilor-locurilor-de-munca-prietenose-varstnicilor-in-30/</p> <p>Organizația câștigătoare a fost desemnată HelpAge International, care a realizat testarea conform Listei celor 30 de instituții, propusă de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Prin aplicarea instrumentului de evaluare/testare s-a urmărit identificarea organizării managementului resurselor umane din perspectiva integrării și menținerii vârstnicilor în organizație, precum și nivelul de adaptare a locurilor de muncă la necesitățile vârstnicilor.</p> <p>Organizarea testării practicilor locurilor de muncă prietenoase vârstnicilor în 30 companii/instituții din Republica Moldova a fost desfășurată prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și selectarea în comun cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a 30 companii/instituții în vederea testării practicilor locurilor de muncă.

1	2	3	4	5	6	7
						<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea instrumentelor de evaluare/testare în cadrul a 30 instituții/organizații. • Analiza rezultatelor și elaborarea raportului. <p>Din rezultatele Raportului privind testarea locurilor de muncă prietenoase vârstnicilor în cadrul a 30 de instituții/companii din sectorul public și privat din Republica Moldova, reiese că 2/3 din organizațiile testate nu satisfac deloc sau aproape deloc necesitățile vârstnicilor și 1/3 din organizațiile testate au un mediu prietenos vârstei, dar care oricum necesită îmbunătățiri în ceea ce privește aspecte de planificare a resurselor umane, recrutare, formare și dezvoltare profesională, menținerea la locul de muncă. Considerăm important să reiterăm și în acest document unele din recomandările raportului, dar și să subliniem necesitatea de a continua proiectul lansat prin organizarea unor campanii de informare și sensibilizare a societății și angajatorilor cu privire la integrarea pe piața muncii a vârstnicilor, dar și instruirea managerilor de resurse umane privind crearea/adaptarea locurilor de muncă pentru vârstnici.</p> <p>Recomandările și concluziile vor fi încadrate în documentele de politici care vor include și dimensiunea îmbătrânirii demografice.</p> <p>Astfel, unele concluzii cu referire la rezultatele Raportului privind testarea locurilor de muncă prietenoase vârstnicilor în cadrul a 30 de instituții/companii din sectorul public și privat din Republica Moldova, sunt reflectate la pag. 70-71 al Raportului de Evaluare Națională</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Voluntară a Programului privind implementarea Agendei 2030. https://moldova.un.org/sites/default/files/2020-12/VNR%20%20ROM.pdf</p> <p><u>Bugetul total</u> al proiectului testării practicilor locurilor de muncă prietenoase vârstnicilor a constituit 47 950,00 (patruzeci și șapte mii nouă sute cincizeci lei, 00 bani) MDL.</p>
5.2.	Integrarea dimensiunii vârstnicilor în programele de suport și subvenționare a agriculturii	5.2.1. Analiza inegalităților bazate pe vârstă din agricultură, din programul de subvenții și din programele de susținere a agriculturii	2018	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Analiză efectuată	<p>Realizată. Conform analizei realizate pot beneficia de subvenții persoanele de orice vârstă, fără a exista anumite discriminări pe vârstă.</p> <p>Analizând vârsta administratorilor entităților solicitante de subvenții putem menționa, că 3609 solicitanți sunt bărbați și doar 802 - femei, inclusiv 718 solicitanți sunt vârstnici.</p> <p>După categorii de vârstă solicitanții de subvenții se cataloghează după cum urmează:</p> <p>18-25 ani – 340 solicitanți, dintre care 89 femei;</p> <p>26-35 ani - 1213 solicitanți, dintre care 251 femei;</p> <p>36-50 ani - 1336 solicitanți, dintre care 251 femei;</p> <p>51-58 ani - 783 solicitanți, dintre care 116 femei;</p> <p>59-65 ani - 489 solicitanți, dintre care 63 femei;</p> <p>66-70 ani - 181 solicitanți, dintre care 22 femei;</p> <p>71-75 ani - 30 solicitanți, dintre care 7 femei;</p> <p>76 ani și mai mult – 15 solicitanți, dintre care 3 femei.</p> <p>Din totalul solicitanților de subvenții 16,3% constituie persoanele ce au împlinit vârsta de</p>

1	2	3	4	5	6	7
						pensionare și care în continuare desfășoară activitate economică.
		5.2.2. Identificarea celor mai bune practici ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de subvenționare prietenoase vârstnicilor	2019	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Număr de vârstnici beneficiari de subvenții	<p>Conform prevederilor Legii bugetului de stat pentru anul 2019, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare - FNDAMR) a constituit 950,0 mil. lei.</p> <p>Din suportul financiar acordat de stat, prin mecanismul de subvenționare, au beneficiat de subvenții atât entități economice cât și persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător în condițiile legislației naționale, astfel încât sursele financiare ale FNDAMR a fost valorificat 100%.</p> <p>Solicitant de subvenție poate fi orice producător agricol care a efectuat o investiție în scopul desfășurării activității de întreprinzător, pasibile de susținere financiară din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, și care a depus o cerere în acest sens, conform măsurilor de sprijin stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 455/2017.</p> <p>În anul de raport, AIPA a recepționat 7505 cereri de solicitare a sprijinului financiar pentru 4476 producători agricoli unici, iar valoarea subvențiilor solicitate a depășit 1183,0 mil. lei. În rezultat, a fost posibilă atragerea investițiilor în sectorul agroindustrial de cca 4,0 miliarde de lei, ce au generat crearea a 2548 locuri noi de muncă dintre care 1076 destinate pentru femei.</p> <p>Analizând vârsta administratorilor entităților solicitante de subvenții putem menționa, că 3651 solicitanți sunt bărbați și doar 825 – femei.</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>După categorii de vârstă solicitanții de subvenții se cataloghează după cum urmează:</p> <p>18-25 ani – 297 solicitanți, dintre care 75 femei;</p> <p>26-35 ani - 1230 solicitanți, dintre care 257 femei;</p> <p>36-50 ani - 1404 solicitanți, dintre care 271 femei;</p> <p>51-58 ani - 770 solicitanți, dintre care 125 femei;</p> <p>59-65 ani - 531 solicitanți, dintre care 69 femei;</p> <p>66-70 ani - 193 solicitanți, dintre care 20 femei;</p> <p>71-75 ani - 135 solicitanți, dintre care 74 femei;</p> <p>76 ani și mai mult – 16 solicitanți, dintre care 4 femei.</p>
5.3.	<p>Informarea vârstnicilor despre locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare a lor</p>	<p>5.3.1. Acordarea asistenței vârstnicilor adresați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă de a accesa informațiile despre locurile de muncă vacante</p> <p>5.3.2. Ghidarea și consultarea vârstnicilor în accesarea locurilor de muncă libere în cadrul Centrului de informare despre piața muncii, târgurilor locurilor de muncă</p>	2019-2021	<p>Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă/ <i>Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova;</i> <i>organizații necomerciale</i></p>	Număr de vârstnici informați	<p>Realizată parțial.</p> <p>5.3.1 La data de 10.02.2019, a intrat în vigoare Legea nr.105/2018 privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Prin această Lege au fost diversificate măsurile de ocupare a forței de muncă, ținându-se cont de împrejurările pieței muncii din Republica Moldova. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă prin intermediul subdiviziunilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STOFM) oferă beneficiarilor săi, printre care se regăsesc inclusiv și persoanele în vârstă de 50 de ani și peste, conform art. 23, p. 3, lit. e), următoarele măsuri de ocupare a forței de muncă:</p> <p>1) servicii: informarea despre piața muncii, intermedierea muncii, servicii de preconcediere, servicii de reabilitare profesională;</p> <p>2) măsuri: formarea profesională a șomerilor</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>prin cursuri de calificare, recalificare, perfecționare și specializare; angajarea subvenționată; consultanță, asistență și sprijinirea inițierii unei afaceri, pentru șomerii care inițiază o activitate de antreprenariat, prin care își creează loc de muncă.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost înregistrate cu statut de șomer 1522 de persoane cu vârsta 60+ ani, ceea ce constituie 4% din numărul de șomeri înregistrați în această perioadă (31484 șomeri). Cele mai multe persoane din categoria 60+ înregistrate cu statut de șomer au avut studii secundar profesionale – 29%, urmași de cei cu studii secundar generale - 27%. Au absolvit cursuri de formare profesională 2 persoane. Ca urmare a serviciilor prestate, în anul 2019 s-a reușit plasarea în câmpul muncii a 1137 de șomeri cu vârsta 60+ sau 74% din totalul șomerilor 60+ înregistrați cu statut de șomer (1522).</p> <p>În anul 2020 la STOFM ale ANOFM au fost înregistrate cu statut de șomer 15551 persoane cu vârsta 50 ani și peste (30,9% din numărul total de 50226 șomeri înregistrați), inclusiv 6549 femei (42,1% femei). Conform vârstei se prezintă: 7764 persoane (49,9%) de 50 – 54 ani, 6659 persoane (42,8%) de 55 – 59 ani și 1128 persoane (7,3%) de 60 – 65 ani. Din numărul total de 15551 persoane cu vârsta 50 ani și peste înregistrate cu statut de șomer, dețin studii: primare 1269 (8,2%), gimnaziale – 4307 (27,7%), liceale – 3584 (23,0%), secundare profesionale – 3738 (24,0%), colegiale – 1637 (10,5%), superioare de licență – 983 (6,3%), iar superioare de master sau doctorat – 33 (0,3%).</p> <p>De <i>servicii de intermediere a muncii</i> au beneficiat 12675 șomeri cu vârsta 50 ani și peste</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>din numărul total al șomerilor cu vârsta 50 ani și peste, inclusiv femei – 5570 (43,9%).</p> <p>Pe parcursul anului au primit suport la plasarea în câmpul muncii 2532 persoane cu vârsta 50 ani și peste (16,3% din numărul vârstnicilor înregistrați cu statut de șomer), inclusiv 1057 femei (41,7% din numărul total al persoanelor cu vârsta 50 ani și peste angajate).</p> <p>2) măsuri active de ocupare a forței de muncă:</p> <p>a) cursuri de calificare, recalificare, perfecționare și specializare; instruirea la locul de muncă în cadrul unității; stagii profesionale; certificarea cunoștințelor și a competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală.</p> <p><i>Au absolvit cursurile de formare profesională gratuite</i> 33 persoane cu vârsta 50 ani și peste, sau 4,7% din totalul absolvenților de cursuri de formare profesională.</p> <p>b) angajarea subvenționată, în scopul facilitării integrării acestora în câmpul muncii. Au fost angajați 200 șomeri cu vârsta de 50 ani și peste urmare a <i>subvenționării locurilor de muncă</i>.</p> <p>c) <i>suportul pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă</i> – 1 persoană cu vârsta 50 ani și peste.</p> <p>d) <i>consultanța, asistența și sprijinirea inițierii unei afaceri</i>, care se acordă, la cerere, șomerilor care inițiază o activitate de antreprenoriat, prin care își creează loc de muncă. Măsura dată se va implementa începând cu anul 2021.</p> <p>În scopul prevenirii șomajului, creșterii șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă ANOFM conform Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj care a intrat în vigoare din data de 10.02.2019, implementează măsuri de ocupare a forței de</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>muncă, programe de facilitare a ocupării forței de muncă, precum, și asigurarea de șomaj, acordate beneficiarilor săi, inclusiv și persoanelor în vârstă de 50 de ani și peste, conform art. 23, p. 3, lit. e).</p> <p>1) servicii - informarea despre piața muncii; ghidarea în carieră; intermedierea muncii; reabilitarea profesională pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, servicii de preconcediere.</p> <p>5.3.2 În anul 2019, prin intermediul Centrului de apel și comunicare, s-au recepționat 5577 apeluri și s-au oferit informații inclusiv persoanelor cu vârsta 60+ cu privire la locurile de muncă vacante în țară, procedura de înregistrare la STOFM, măsurile de protecție în caz de șomaj, măsurile de ocupare prestate pe piața muncii, condițiile de ocupare a locurilor vacante, informații despre formarea profesională, etc.</p> <p>Totodată, în cadrul celor 61 târguri ale locurilor de muncă organizate, vârstnicii au putut primi informații referitoare la cele 10,5 mii locuri de muncă vacante oferite de către 487 agenți economici. La târguri au participat peste 6,7 mii persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoane vârstnice.</p> <p>Suplimentar, STOFM au organizat 674 de seminare de informare cu participarea a 1384 agenți economici și 7187 persoane în căutarea unui loc de muncă, șomeri, inclusiv persoane cu vârsta 60+.</p> <p>În anul 2020, prin intermediul Centrului de apel și comunicare, s-au recepționat 19057 apeluri și s-au oferit informații inclusiv persoanelor cu vârsta 50 și peste cu privire la locurile de muncă</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>vacante în țară, procedura de înregistrare la STOFM, măsurile de protecție în caz de șomaj, măsurile de ocupare prestate pe piața muncii, condițiile de ocupare a locurilor vacante, informații despre formarea profesională, etc.</p> <p>Totodată, în cadrul celor 47 activități de recrutare organizate de STOFM ale ANOFM, vârstnicii au putut primi informații referitoare la cele 810 locuri vacante oferite de către 52 angajatori.</p> <p>Suplimentar, STOFM au organizat 259 de seminare de informare cu participarea a 870 agenți economici și 2937 persoane în căutarea unui loc de muncă, inclusiv șomeri cu vârsta 50 ani și peste.</p>
<p><i>Obiectivul 6. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții și adaptarea sistemului educațional pentru a preîntâmpina schimbarea condițiilor economice, sociale și demografice</i></p> <p>Rezultat scontat: creșterea accesului și calității serviciilor de educație și calificare profesională pentru persoanele din grupul de vârstă 55+ de la 0% în 2017 (pentru anul 2017 referința este considerată zero, deoarece indicatorul va măsura creșterea procentuală în raport cu acest an) până la +5% în 2021</p>						
6.1.	Testarea programului de garanție pentru competență (Skill Guarantee) pentru vârstnici	<p>6.1.1. Elaborarea conceptului Programului</p> <p>6.1.2. Testarea programului în 5 agenții teritoriale de ocupare a forței de muncă</p> <p>6.1.3. Realizarea studiului de fezabilitate pentru extinderea programului la nivel național</p>	2019-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă/ <i>HelpAge International Moldova</i>	Cel puțin 1500 de vârstnici beneficiari ai programului de garanție pentru competențe	<p>Realizată parțial. În baza bunelor practici europene, care urmăresc să ofere o bună educație continuă (pe tot parcursul vieții), mentorat, oportunități de angajare pentru vârstnici a fost elaborat Conceptul Programului de Garanție a Competențelor pentru Adulți. În conformitate cu prevederile conceptului a fost oferit suport Agenției Naționale Pentru Ocuparea Forței de Muncă în testarea Programului de Garanție a Competențelor pentru Adulți.</p> <p>În cadrul programului de garanție pentru competențe, urmau să fie organizate cursuri de instruire pentru vârstnici de către ANOFM, fiind inclusă acțiunea pentru CBTM anii 2020-2022. Însă, propunerea de finanțare nu a fost acceptată de către Ministerul Finanțelor.</p>

1	2	3	4	5	6	7
6.2.	Integrarea perspectivei vîrstnicilor în Strategia de învățare pe tot parcursul vieții	<p>6.2.1. Elaborarea studiului cu privire la necesitățile de instruire ale vîrstnicilor</p> <p>6.2.2. Elaborarea Strategiei prin consultarea largă a organizațiilor din domeniu</p>	2018	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ <i>HelpAge International Moldova</i>	Strategie adoptată, cu integrarea perspectivei vîrstnicilor	<p>Realizată parțial.</p> <p>Pe parcursul anului 2019, HelpAge a oferit suport Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în elaborarea documentului de politici publice privind educația adulților prin învățare pe tot parcursul vieții și adaptarea sistemului educațional la procesul de îmbătrânire demografică. În acest sens, în aprilie 2019, Ministerul creat un grup de lucru, care a elaborat proiectul Conceptului Educației Adulților, care urmează a fi supus consultărilor publice.</p> <p>În anul 2020, în cadrul proiectului „Societatea civilă contribuie la dezvoltarea socială și economică a țării”, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare a elaborat raportul „Calea incertă spre calificarea adulților (analiza inegalităților de învățare pe tot parcursul vieții în RM). Proiectul este implementat de Fundația Est-Europeană în parteneriat cu Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, Asociația Businessului European, HelpAge International și Centrul pentru Inovație și Dezvoltare Socială, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Suedia. https://eef.md/media/files/files/raport_educatia_adultilor_2020-cpd_8175375.pdf</p> <p>În cadrul proiectului vizat, au fost create 5 Centre de educație a adulților în următoarele regiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s. Rogojeni, r-nul Șoldănești; - s. Pripiceni, r-nul Rezina; - s. Oxentea, r-nul Dubăsari; - s. Sărata Nouă, r-nul Leova; - or. Leova. <p>Scopul centrelor rezidă în importanța promovării educației continue (acumulării de</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>cunoștințe pentru vârstnici) care le-ar asigura un venit suplimentar.</p> <p>În cadrul Centrelor, 138 de persoane au fost instruite în cadrul proiectului în domenii diverse. În jur de 30 persoane vârstnice participă activ în activități și sunt angajate oficial în cadrul Centrelor.</p> <p>Pentru mai multă coerență în atitudini și acțiuni, pe dimensiunea învățării pe tot parcursul vieții, în colaborare cu partenerii externi în cadrul proiectelor derulate, HelpAge International și Twinning Project, a fost elaborat documentul de politici publice - „Programul privind educația adulților în contextul învățării pe tot parcursul vieții” care a fost o obligație asumată prin Acordul de Asociere UE - Republica Moldova. Proiectul Programului a fost definitivat și urmează a fi aprobat în anul 2021.</p>
6.3.	Formarea cluburilor/centrelor de interese pentru vârstnici în cadrul bibliotecilor, școlilor, caselor de cultură	<p>6.3.1. Elaborarea ghidului practic de organizare a activităților educaționale informale pentru vârstnici</p> <p>6.3.2. Stabilirea memorandumului de înțelegere cu Programul „Novateca”</p> <p>6.3.3. Program de instruire pentru specialiștii instituțiilor-resursă în domeniul educației adulților/vârstnicilor</p>	2018-2021	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ <i>Programul „Novateca”;</i> <i>autoritățile administrație i publice locale</i>	Spațiu și servicii educaționale informale acordate vârstnicilor de instituții-resursă din 100 de comunități	<p>Realizată parțial.</p> <p>Circa 150 de biblioteci publice teritoriale oferă servicii moderne de bibliotecă gen „50+” , „Clubul pentru seniori”, Îmbătrânește sănătos etc. De asemenea sunt oferite instruirii pentru vârstnici în domeniul TIC.</p> <p>Toate realizările obținute în cadrul bibliotecilor publice cu referire la acțiunile menționate se datorează faptului că în bibliotecă activează un șir de programe și numeroase cluburi literare pentru diverse grupuri de utilizatori, începând cu copiii și terminând cu vârstnicii.</p> <p>Cu referire la Programul „Novateca”, informăm că acesta și-a încheiat activitatea în noiembrie 2018.</p> <p>Prin intermediul programului de granturi pentru mobilizarea vârstnicilor, pe parcursul anilor 2018-2020, în total au fost create 12 cluburi ale</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>persoanelor în etate în următoarele localități: Ciolacu Nou și Glinjeni din rl Fălești, Izvoare din rl Florești, or. Fălești, Sireți din rl Strășeni, Bulboaca din rl Anenii Noi, Verejeni din rl Telenești, Soroca, Pârlița din rl Ungheni, s.Palanca din rl Călărași, s.Solonceni și Țahnăuți din rl Rezina.</p> <p>În anul 2020 au fost create 3 cluburi pentru vârstnici:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Vârsta de aur - Seniorii din Călărași” în s. Palanca, care întrunește circa 25 de persoane în etate din diferite localități ale raionului Călărași; - Centrul de Educație pentru persoanele 60+ în incinta Bibliotecii Publice Solonceni, r-nul Rezina - serviciu pentru îmbătrânirea activă a adulților. Aproximativ 30 de persoane vârstnice sunt beneficiare ale Centrului; - Dezvoltarea și renovarea Centrului de Educație din Biblioteca Publică „Afanasie Talpă” satul Țahnăuți, r-nul Rezina. Circa 20 de persoane în etate sunt implicate în activitatea Centrului. <p>În total, aproximativ 530 de persoane sunt implicate în activitățile cluburilor.</p>

Obiectivul 7. Asigurarea calității vieții la toate vârstele și menținerea traiului independent, inclusiv a sănătății și a bunăstării

Rezultat scontat: creșterea nivelului de sănătate al vârstnicilor de la 0% în 2017 (pentru anul 2017 referința este considerată zero, deoarece indicatorul va măsura creșterea procentuală în raport cu acest an) pînă la +5% în 2021

7.1.	Desfășurarea programelor de prevenție în rîndul vîrstnicilor, inclusiv al celor de vîrstă prepensionară	<p>7.1.1. Testarea programelor în 5 unități administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova</p> <p>7.1.2. Documentarea progreselor și lecțiilor învățate</p> <p>7.1.3. Elaborarea studiului de fezabilitate</p> <p>7.1.4. Elaborarea cadrului normativ</p>	2019-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova</i>	Îmbunătățiri relevante în comportamentul sănătos al vârstnicilor atestate în cel puțin 3 inițiative de pilotare	Realizată parțial. Pe parcursul anului 2019 au fost implementate Protocoalele PEN axate pe cele mai prioritare maladii la nivel populațional, inclusiv maladiile cardiovasculare. Concomitent, a fost efectuat Studiul calitativ în cadrul proiectului Pilot a Intervențiilor Esențiale pentru Prevenirea Bolilor Cardiovasculare în AMP cu suportul Agenției Elvețiene pentru
------	---	---	-----------	---	---	---

1	2	3	4	5	6	7
	(în special în ceea ce privește afecțiunile cardiovasculare)	privind instituționalizarea programelor				<p>Dezvoltare și Cooperare, proiectul „O viață sănătoasă”. Studiul a fost desfășurat în 5 instituții medico-sanitare CS Telenesti, CS Varnița, CS Nisporeni, CS Strășeni, CS Mileștii Mici. Astfel, au fost identificate aspectele principale ce le argumentează.</p> <p>Intervențiile protocoalelor PEN au fost clasificate ca fiind centrate pe pacient. Principalii utilizatori de servicii sunt persoanele în vârstă cu multe comorbidități. Bărbații tineri, în vârstă aptă de muncă vizitează mai rar CS și pentru ei sănătatea nu este o prioritate. Grupurile-țintă (adulți cu vârsta de peste 40 de ani, în special bărbații) nu beneficiază de profilaxie din cauza neaccesării serviciului medical din localitate.</p> <p>În concluzie au fost punctate următoarele:</p> <p>A sporit vigilența lucrătorilor medicali față de factorii de risc și au crescut numeric grupele de risc, iar în instituțiile implicate au fost făcute modificări de infrastructură (birouri separate), achiziționate cântare și stațiometre.</p> <p>Pacienții sunt mai minuțios examinați și li se oferă consiliere calitativă pentru schimbarea modului de viață. Ca rezultat a crescut gradul de satisfacție al pacienților.</p> <p>Au fost punctate și unele bariere - gradul intens al migrației și prezența comorbidităților, care complică procesul de oferire a asistenței medicale.</p> <p>Cu suportul OMS, în cadrul proiectului SDC „Viață sănătoasă” a fost implementat pachetul de intervenții esențiale pentru bolile netransmisibile, prevăzute în Protocoalele PEN nr.1 și PEN nr.2, în care printre maladiile prioritare determinate pentru populația RM, care</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>includ și maladiile cardiovasculare, clasate pe primul loc în morbiditatea și mortalitatea din cauza complicațiilor survenite.</p> <p>Pe parcursul anului 2020 s-au întreprins o serie de măsuri în acest sens, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) s-a finalizat dotarea instituțiilor de AMP cu dispozitive medicale esențiale (ECG -116 CS, pulsoximetre - 293, lămpi pentru examinarea piciorului diabetic - 114), 2) sensibilizarea managerilor din AMP asupra problemelor de asigurare a calității serviciilor prestate și implementarea Protocoalelor PEN nr.1 și PEN nr.2, 3) fortificarea rolului asistenților medicali pentru a asigura calitatea în prestarea serviciilor medicale populației, 4) plasarea accentului pe lucrul în echipă și pe comunicarea atât în echipă, cât și cu pacienții care suferă de BNT. <p>Suplimentar, a fost inițiată pilotarea practicii grupului managerial „De la egal la egal” în raionul Cahul. În plus, s-a inițiat formarea grupului de formatori în implementarea Protocoalelor PEN și adaptarea cursului de instruire prin cascadă la locul de muncă. Deja sunt instruiți circa 900 participanți sau 50% din personalul medical din AMP din cele 10 raioane-țintă (Briceni, Edineț, Fălești, Ungheni, Criuleni, Orhei, Ștefan Vodă, Cahul, Vulcănești și Taraclia), procesul de implementare fiind monitorizat cu supravegherea în două raioane-țintă (Fălești și Ștefan Vodă) și organizarea grupurilor manageriale de la egal la egal.</p> <p>În perioada raportată, în cadrul mai multor proiecte desfășurate, HelpAge International și organizațiile membre ale Platformei pentru</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>îmbătrânire activă, au desfășurat activități de sensibilizare a populației cu privire la importanța prevenirii bolilor cardiovasculare și promovarea unui mod sănătos de viață (lecții publice desfășurate de medici specialiști, activități de măsurare gratuită a tensiunii arteriale, distribuirea materialelor informaționale), inclusiv cu prilejul Zilei mondiale a inimii, dar și în afara evenimentelor tematice. Spre exemplu, în cadrul proiectului „Promovarea îmbătrânirii sănătoase și active la vârsta înaintată”, implementat de HelpAge International în Moldova finanțat de World Jewish Relief, în perioada 29.11.2019 – 2.12.2019, au fost desfășurate cluburi de sănătate privind diagnosticul și grija bolilor cardiovasculare specifice vârstnicilor, în localitățile Sadaclia, Iordanovca, Abaclia, Sărata Nouă, Cupcui, în parteneriat cu centrele de sănătate. La evenimente au participat peste 111 persoane vârstnice din localitățile menționate.</p> <p>În perioada iunie-august 2020, membrii Platformei pentru Îmbătrânire Activă au monitorizat acțiunile întreprinse de autoritățile publice naționale și locale (situația constată în 3 raioane: Edineț, Strășeni și Ștefan Vodă), care au influențat impactul pandemiei asupra persoanelor vârstnice. Pentru o înțelegere de ansamblu a modului în care statul a reușit să asigure protecție și asistență persoanelor în etate pe perioada pandemiei de COVID-19, s-a evaluat inclusiv gradul de corespundere a situației din Republica Moldova la Standardele minime pentru includerea persoanelor în etate și persoanelor cu dizabilități în acțiunile umanitare. Standardele respective au fost utilizate ca reper, pentru a evidenția aspectele</p>

1	2	3	4	5	6	7
						care necesită intervenții suplimentare pentru ameliorarea situației vârstnicilor în timp de pandemie.
7.2.	Testarea programului de integrare mai eficientă a serviciilor sociale și a celor de sănătate	<p>7.2.1. Selectarea unităților administrativ-teritoriale de testare</p> <p>7.2.2. Elaborarea conceptului programului</p> <p>7.2.3. Demararea procesului de testare – minimum 2 ani</p> <p>7.2.4. Elaborarea studiului de cost-beneficiu</p>	2018-2021	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale/ <i>HelpAge International Moldova</i>	Servicii medicale și sociale integrate la un nivel superior în cel puțin 3 dintre unitățile administrativ-teritoriale selectate	<p>Realizată parțial. Recent a fost organizată de către MSMPS o ședință cu reprezentanții societății civile care activează în domeniul serviciilor sociale și medicale pentru vârstnici. În cadrul întrunirii s-a convenit să fie elaborat un proiect de concept al programului de integrare mai eficientă a serviciilor sociale și a celor de sănătate. Totodată a fost înaintată propunerea de bugetare a realizării acțiunii în cadrul CBTM 2020-2022.</p> <p>În scopul realizării Obiectivului 3 pentru Dezvoltare Durabilă pentru Asigurarea unei vieți sănătoase și a bunăstării pentru toți la toate vârstele, asigurarea acoperii universale în sănătate, pentru a asigura continuitatea serviciilor medicale prestate integrat la nivel de comunitate în conformitate cu nevoile beneficiarilor, în anul 2019 a fost elaborat proiectul Regulamentului cu privire la modul de organizare și funcționare a asistenței medicale comunitare integrate/asistență comunitară integrată.</p> <p>Regulamentul stabilește cadrul normativ pentru asistența medicală comunitară și aspectele de integrare funcțională cu serviciile existente la nivel de comunitate, cu determinarea responsabilității autorităților administrației publice centrale și locale, ale altor persoane juridice și fizice abilitate pentru asigurarea și prestarea îngrijirilor medicale, serviciilor sociale, serviciilor de suport educațional.</p> <p>Asistența medicală comunitară integrată este ansamblul complex de activități, servicii de sănătate și acțiuni de sănătate publică, programe, prestate la nivel de comunitate cu</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>scopul de a spori gradul de informare și accesul populației la servicii de sănătate, în special pentru grupurile vulnerabile din punct de vedere al sănătății și social. La moment, proiectul este consultat cu actorii implicați și interesați.</p> <p>În 2021, 7 raioane (Cahul, Taraclia, Vulcănești, Ștefan Vodă, Criuleni, Edineț, Briceni) vor iniția aplicarea asistenței comunitare integrate. Este vorba de o abordare de integrare a serviciilor medicale și sociale pentru a le aduce mai aproape de necesitățile comunităților, în scopul promovării active a modului sănătos de viață.</p> <p>Asistența integrată a fost pilotată în 2020, în trei raioane Fălești, Orhei, Ungheni, cu suportul Proiectului „Viață Sănătoasă”, susținut de Biroul de Cooperare al Elveției în Republica Moldova. Experiența modelelor de asistență integrată și conceptele de bază de la nivel internațional au fost prezentate la webinar celor circa 80 de participanți. A fost diseminată informația cu referire la abordarea „sănătate în toate politicile”, elementele cheie ale conceptului de asistență integrată, competențele necesare pentru integrare și s-a făcut schimb de experiențe din lecțiile învățate în procesul de aplicare a modelelor în practică. Modele pilotate au stat la baza elaborării Regulamentului privind asistența comunitară integrată care urmează să fie promovată la nivel național. https://msmps.gov.md/comunicare/comunicate/asistenta-medicala-integrata-o-prioritate-a-sistemului-de-sanatate/</p> <p>Pe parcursul anului 2020 cu suportul proiectului SDC „Viață sănătoasă” a fost efectuată reexaminarea și ajustarea cadrului normativ cu</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>elaborarea Regulamentului cu privire la asistența comunitară integrată, care la moment se află în proces de consultare. Administrației Publice Locale îi revine un rol primordial în ceea ce privește coordonarea actorilor comunitari și contribuția cu resurse și facilități. Astfel, au fost stabilite 2 modele ale Centrului de asistență comunitară integrată, care poate fi încadrat în structurile sociale/de sănătate. Aceste modele urmează a fi testate adițional, cu definitivarea cadrului normativ, precum și crearea condițiilor pentru consolidarea capacităților în sectoare și pregătirea echipelor comunitare.</p> <p>Pentru consolidarea unei viziuni pentru asistența integrată, MSMPS cu suportul proiectului „Viață sănătoasă” a inițiat un curs de formare a persoanelor de decizie și promovarea conceptului, cu implicarea experților regionali, internaționali și practicienilor naționali. Primul webinar la subiectul ”Elementele fundamentale ale Asistenței integrate – susținerea persoanelor cu afecțiuni de lungă durată” a avut loc pe 30 iunie 2020.</p> <p>Pe parcursul anului 2020 pentru fortificarea asistenței medicale comunitare, inclusiv serviciile integrate socio-medicale, cu suportul proiectului SDC „Viață sănătoasă” a elaborat Regulamentul privind activitatea Asistentului Medical Comunitar. Concomitent, MSMPS cu suportul proiectului a organizat evaluarea volumului necesar de mijloace financiare pentru implementarea funcției Asistentului Medical Comunitar la nivel național și a inițiat elaborarea Programului de specializare și formare continuă a Asistentului Medical Comunitar.</p> <p>Au fost elaborate cerințele pentru Conceptul și</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Caietul de sarcini pentru Dezvoltarea Modulului tehnologii informaționale și a Aplicației mobile pentru Asistentul Medical Comunitar.</p> <p>Prin Ordinul MSMPS nr.148 din 18.05.2019, HelpAge International a fost inclusă în Grupul de lucru privind consolidarea asistenței medicale comunitare integrate. Reprezentanții organizației au participat la ședințele grupului cu recomandări relevante pentru asigurarea necesităților specifice ale persoanelor vârstnice.</p>

Str. Vasile Alecsandri, 2 MD-2009,
mun. Chişinău,
e-mail secretariat@social.gov.md
www.social.gov.md